

ODENSE
KOMMUNE

TIDLIG OPSPORING AF ALKOHOL ERFARINGER FRA OPKVALIFICERING AF FRONTMEDARBEJDERE I ODENSE KOMMUNE

v/ **Christina Hjørnholm - chhjn@odense.dk**

TIDLIG OPSPORING & KORT RÅDGIVENDE SAMTALE

- To sporet pilotprojekt i Odense Kommune i 2014

1. Systematisk tidlig opsporing af borgere med storforbrug og alkoholproblematikker ved frontpersonalet

2. Kort rådgivende samtale til målgruppen & pårørende

FORMÅL

- Alkoholforebyggelse - tidlig identificering af borgere med alkoholoverforbrug / alkoholproblemer & tilbud om relevant rådgivning / behandling
- Udvikling af en generisk model til tidlig opsporing

SUCCESKRITERIER

- At udvalgt frontpersonale opnår kompetencer ift. tidlig opsporing af alkohol samt opsporer og efter behov henviser borgere med alkoholoverforbrug til relevant rådgivning / behandling
- At der opnås erfaringer & skabes læring om tidlig opsporing af alkohol, som kan anvendes fremadrettet ift. tidlig opsporing på alkoholområdet og i bredere forstand

ODENSE
KOMMUNE

MODEL FOR SYSTEMATISK TIDLIG OPSPORING AF ALKOHOL

MODEL FOR SYSTEMATISK TIDLIG OPSPORING AF ALKOHOL

- Der er udviklet og testet en model til systematisk tidlig opsporing af alkohol
- Modellen er testet på tværs af BUF, SAF & ÆHF
- Der er i alt opkvalificeret 120 medarbejdere
  - 41 fra BUF (Sundhedsplejen)
  - 41 fra SAF (Kontanthjælp over 30 år og Forsikrede ledige over 30 år)
  - 38 fra ÆHF (Indgangen & Rehabiliteringsrådgivning)

OPKVALIFICERENDE KURSUS (MODELLENS GRUNDELEMENT)

- 1-dags kursus
- Formål: at gøre samtalen om alkohol til noget let og dagligdags, hvor medarbejderen handler ud fra en professionel og systematisk tilgang
- Motivational Interviewing som metode
- Vekslen ml. oplæg, refleksion, dialog i grupper og plenum samt øvelser
- Fokus på at medarbejderne tænker egen praksis ind i undervisningen, for at gøre det lærte overførbart

MATERIALER / LØSNINGER

- Materiale / løsninger, der kan understøtte italesættelse af alkohol
- Materialer / løsninger introduceres, udleveres og afprøves på kurset

SPØRGEGUIDE

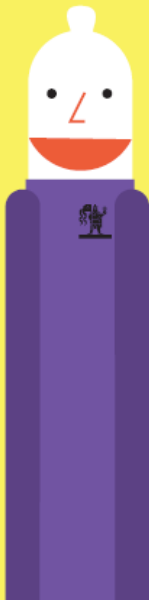
ODENSE
KOMMUNE

Spørg til alkohol - det kan gøre en forskel

1. INDLED SAMTALEN

Her i ... [indsæt dit job-afsnit] spørger vi alle borgere om deres brug af øl, vin og spiritus, og derfor vil jeg også gerne stille dig et par spørgsmål om alkohol.

Hvad tænker du om det?

2. ÅBNE SPØRGSMÅL, f.eks.:

Hvordan ser en typisk dag ud for dig i forhold til at drikke øl, vin og spiritus?

Hvilke tanker gør du dig om dine alkoholvaner?

Hvordan påvirker dine alkoholvaner din hverdag [f.eks. sundhed / familie / jobsøgning]?

3. HENVIS VED BEHOV

Ud fra det vi har talt om, vil jeg gerne informere dig om, at Odense Kommune har et gratis og anonymt tilbud, hvor det er muligt at snakke mere om alkohol.

Må jeg have lov at give dig en folder om tilbuddet? Det er et åbent tilbud, hvor du selv kan bestille tid, eller det er muligt, at vi kan gøre det sammen.

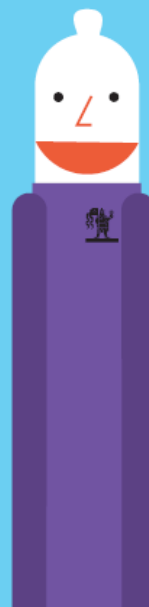
odense.dk/samtaleomalkohol

Spørg til alkohol - det kan gøre en forskel

1. INDLED SAMTALEN

Her i ... [indsæt dit job-afsnit] spørger vi alle borgere til deres alkoholvaner, da vi er opmærksomme på, at alkohol kan påvirke ... [f.eks. sundheden / familielivet / jobsøgning].

Hvad tænker du om, at jeg stiller dig et par spørgsmål om alkohol?

2. BRUG TEST-POSTKORTET

Spørg til alkohol og giv feedback ud fra kortet.

3. ÅBENT SPØRGSMÅL, f.eks.:

Hvad tænker du om det?

4. HENVIS VED BEHOV

Hvis du har lyst til at tale mere om dine alkoholvaner, har Odense Kommune et gratis og anonymt tilbud.

Må jeg have lov at give dig en folder om tilbuddet? Det er muligt at bestille en tid selv, eller vi kan booke en tid sammen.

odense.dk/samtaleomalkohol

POSTKORT M/ AUDIT-C

Hvor tit drikker du øl, vin eller spiritus?

- A 4 gange om ugen eller mere
B 2-3 gange om ugen
C 2-4 gange om måneden
D Højest én gang om måneden
E Aldrig

Hvor mange genstande drikker du typisk, når du drikker noget?

- A 10 eller mere
B 7-9
C 5-6
D 3-4
E 1-2

Hvor tit drikker du fem genstande eller mere ved samme lejlighed?

- A Dagligt eller næsten dagligt
B Ugentligt
C Månedligt
D Sjældent
E Aldrig

Tal point: A=4 point, B=3 point, C=2 point, D=1 point, E=0 point

Hvad er en genstand?

Vin: 12 cl, 12%

Øl: 33 cl, 4,6 %

Drink: 37 cl, 4,5 %

Book en gratis og anonym samtale om alkohol på odense.dk/samtaleomalkohol eller tlf. 51 48 00 20

Testresultater
Under 5 point: Du har lav risiko for at blive syg på alkohol. Over 5 point: Dine alkoholvaner er risikable. Det kan påvirke din hverdag og dit helbende. Tænk over at få hjælp til at drikke mindre.

HANDLEVEJLEDNING & QUICK GUIDE VARIANT AF SAMTALEGUIDE

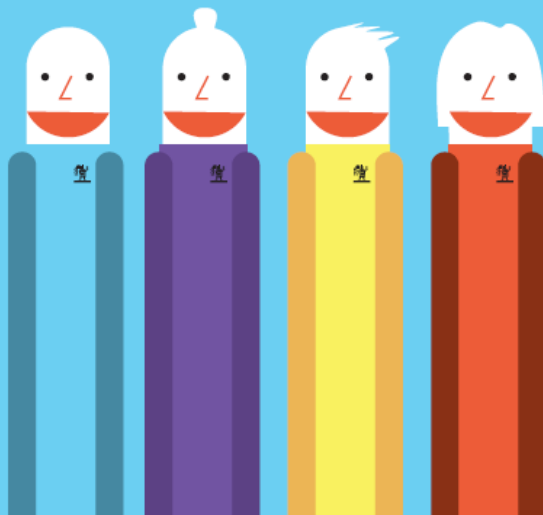

ODENSE
KOMMUNE

SPØRG TIL ALKOHOL

- det kan gøre en forskel

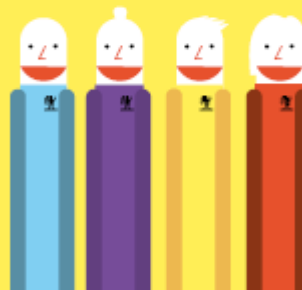
Som medarbejder spørger du til borgernes alkoholvaner
- og ved behov henviser du til Samtale om Alkohol

SPØRG TIL ALKOHOL

- det kan gøre en forskel

Som medarbejder spørger du til borgernes alkoholvaner
- og ved behov henviser du til Samtale om Alkohol

Spørg borgeren
- still åbne spørgsmål

Brug test-postkortet

Henvis ved behov

VISITKORTFOLDER MED HUSKEKORT

Måske gør du dig tanker om, hvorvidt dit forbrug af alkohol er for stort. Måske har du oplevet, at dine nærmeste siger, at du drikker for meget. Selv et lille forbrug af alkohol kan påvirke din hverdag og din sundhed i negativ retning.

Du kan f.eks. opleve, at du:

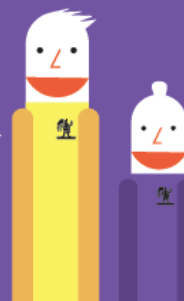
- Sover dårligt
- Mangler energi og overskud
- Har konflikter med venner, kolleger og familie
- Tit bliver syg

TAG IMOD EN GRATIS OG ANONYM SAMTALE

Du kan få op til 5 samtaler med en alkoholrådgiver, som kan støtte dig i at udforske og ændre dine alkoholvaner. Hvis du er alkoholafhængig, kan alkoholrådgiveren hjælpe dig videre til Alkohol-behandlingen.

Er du pårørende til én der drikker, kan du få 2 samtaler.

BOOK TID

Hvornår: /

Navn:

odense.dk/samtaleomalkohol
eller tlf. 51 48 00 20

BOOK SAMTALE

”Jeg begyndte at drikke lidt for bedre at kunne sove. Jeg er glad for, at jeg fik hjælp til at ændre den vane”

Samtale om Alkohol er et gratis og anonymt tilbud til borgere i Odense Kommune

FÅ BEDRE
ALKOHOLVANER

HJEMMESIDE M/ ONLINE BOOKING

Samtale om alkohol - Samt x

www.odense.dk/subsites6/samtaleomalkohol?alias=samtaleomalkohol

ODENSE KOMMUNE

COOKIEPOLITIK TRANSLATE

Forside Book samtale Pårørende Alkoholvaner Links Kontakt

SAMTALE OM ALKOHOL

et gratis og anonymt tilbud til borgere i Odense Kommune

Samtale om alkohol

Siden er under opbygning - men allerede nu kan du booke en tid!

Et gratis og anonymt tilbud til dig, der gør dig tanker om dit forbrug af alkohol - eller til dig, der er bekymret for en pårørende.

Ønsker du at ændre dine alkoholvaner?

Måske gør du dig tanker om, hvorvidt dit forbrug af alkohol er for stort. Måske har du oplevet, at dine nærmeste siger, at du drikker for meget. Selv et lille forbrug af alkohol kan påvirke din hverdag og din sundhed i negativ retning. Du kan f.eks. opleve, at du sover dårligt, mangler overskud i hverdagen, har konflikter med venner, kolleger og familie eller tit bliver syg.

Tag imod en gratis og anonym samtale

Vi tilbyder individuelle samtaler med afsæt i det du ønsker at snakke om i forhold til alkohol. Du kan få op til 5 samtaler med en alkoholrådgiver, som kan støtte dig i at udforske og ændre dine alkoholvaner. Hvis du er alkoholafhængig, kan alkoholrådgiveren hjælpe dig videre til Alkoholbehandlingen.

Samtalerne er af 5-30 minutters varighed afhængig af dit behov. Vær opmærksom på, at du skal være fyldt 18 år for at gøre brug af tilbuddet.

Bekymret for en du kender?

Vi tilbyder også samtaler til dig, der er pårørende til én der drikker. Læs mere [her!](#)

Du finder os her

Info-Huset
Bjerggade 15D (indgang via Benedikts Plads)
5000 Odense C

Træningscenter Sanderum
Mågebakken 80
5250 Odense SV

BOOK SAMTALE
Klik her

Windows taskbar: 12:18 02-10-2014

TILBUD TIL DE INVOLVEREDE

AFSNIT

- Indledende møde med ledere
- Orientering til medarbejdere
- Opkvalificerende kursus
- Understøttende aktiviteter ift. til implementering, fx opfølgning, sparring el. kick off møder

ODENSE
KOMMUNE

NEDSLAG I EVALUERINGEN

OM EVALUERINGEN

- Medarbejderperspektiv v/ Sundhedssekretariatet
- Kursus spørgeskema – besvaret af 114
- Opfølgende spørgeskema – besvaret af 99
- Fokusgruppeinterview – 2 baseline & 2 opfølgende
- Projektlederperspektiv v/ projektleder

MØDET MED ORGANISATIONEN

- Ledelsen har vist interesse for pilotprojektet og forståelse for vigtigheden af en tidlig indsats på alkoholområdet, men også bekymring for om medarbejderne har ressourcer (tid, overskud) til opgaven og ift. hvordan tidlig opsporing af alkohol vil blive mødt af borgerne
- Systematikken har udfordret rekrutteringen og er blevet mødt forskelligt i afsnittene
- Svingende ledelsesfokus og forpligtigelse
- Ledelsen gør ikke brug af tilbud om støtte til efterfølgende implementering

MØDET MED ORGANISATIONEN

- Størstedelen af medarbejderne oplever at det giver mening og er relevant at gå i dialog med borgerne om alkohol – men de har ikke lige betingelser herfor
- Medarbejderne udviser generelt engagement
- Der er tvivl om hvordan indsatsen skal prioriteres (systematisk vs. ikke-systematisk)

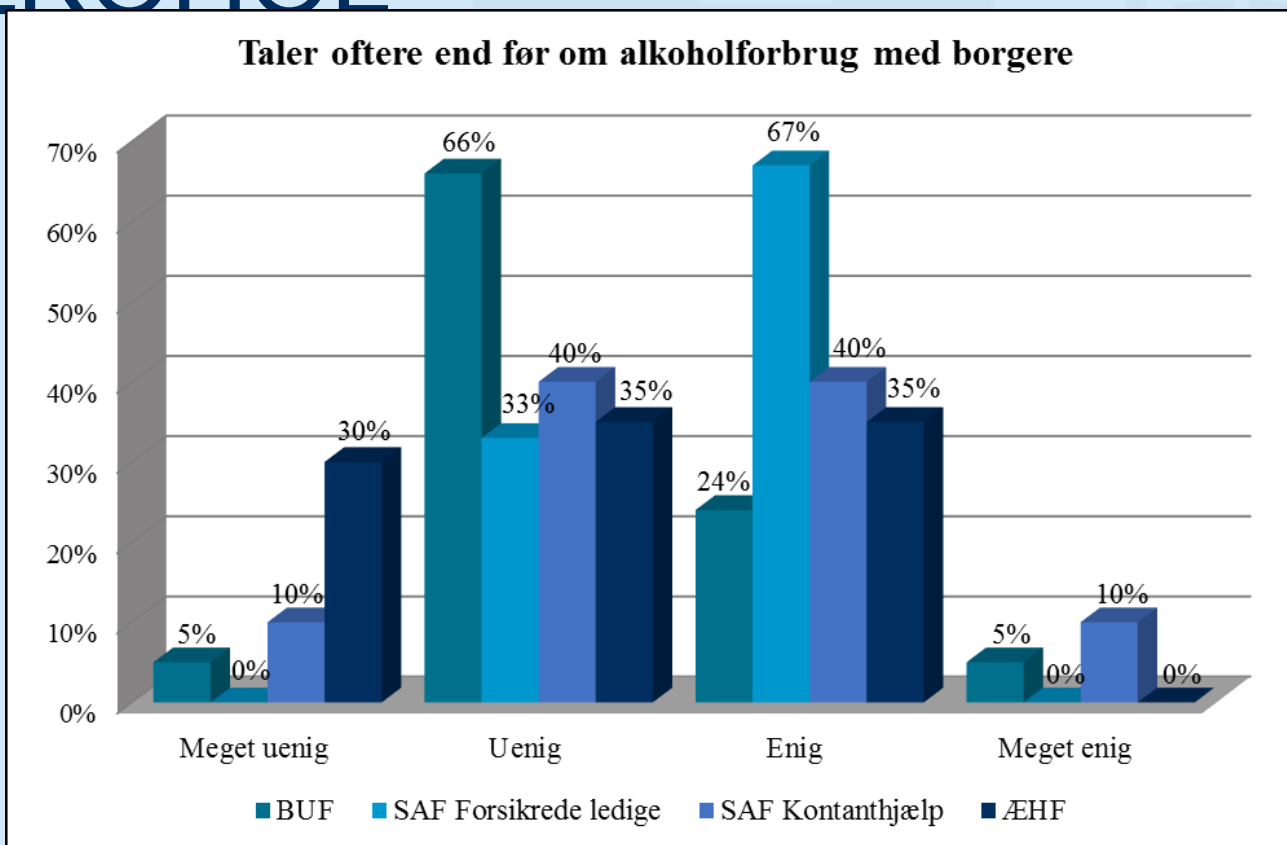

HVORDAN HAR INDSATSEN PÅVIRKET ITALESÆTTELSEN AF ALKOHOL?

- Hyppigere italesættelse af alkohol, dog ikke systematisk
- Italesættelse sker primært på baggrund af signaler eller bekymring

HYPPIGERE ITALESÆTTELSE AF ALKOHOL

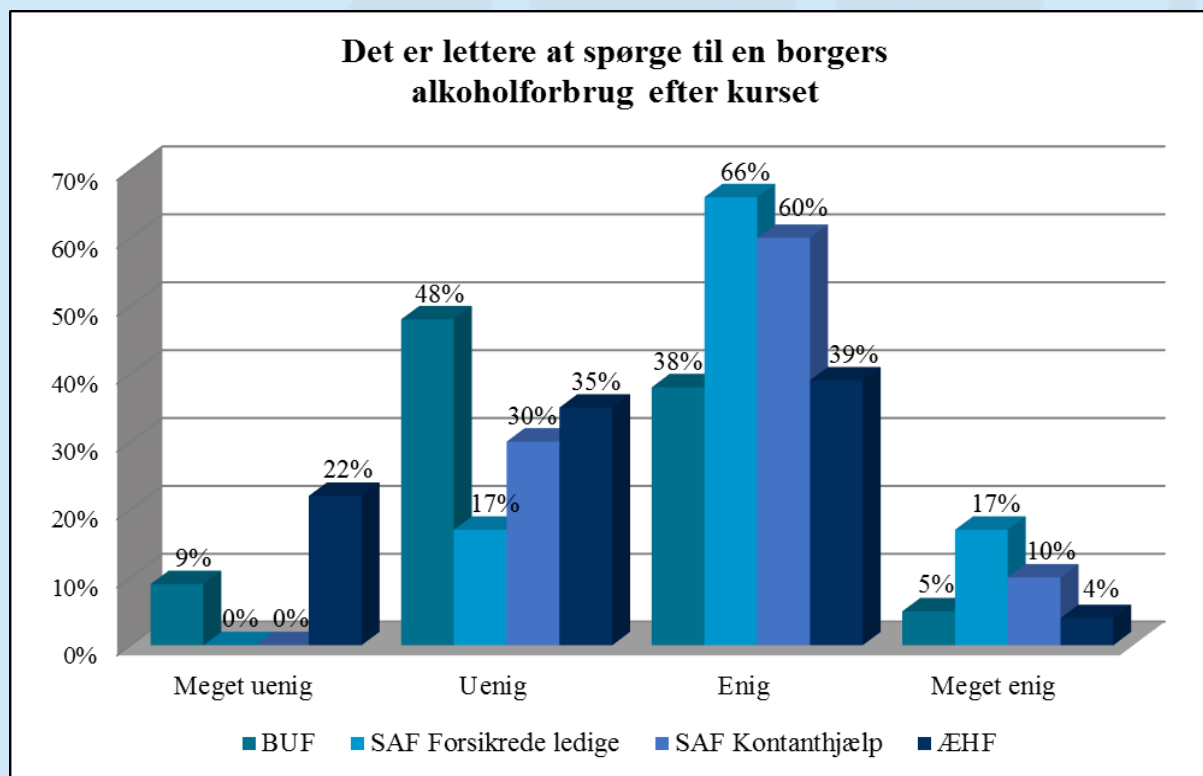

HVOR MANGE HAR SPURGT TIL ALKOHOL?

- 60 ud af de 99, der har svaret på det opfølgende spørgeskema, angiver at de har haft borgerkontakt efter kurset
- 33 ud af de 60 angiver at have talt om alkohol med borgere
- 8 ud af de 33 har konsekvent talt om alkohol med alle borgere

LETTERE AT TALE OM ALKOHOL

- Et flertal (60%) oplever at det er blevet lettere at tale om alkohol efter kurset

GEVINST V/ OPKVALIFICERING IFLG. MEDARBEJDERNE

- Skærpet opmærksomhed på alkoholoverforbrug
- Forståelse for deres rolle i en tidlig indsats
- Refleksion om retorikken i selve italesættelsen
- Et fælles sprog
- Kendskab til materiale og metoder der kan støtte italesættelsen af alkohol
- Lettere at italesætte alkohol

BARRIERER IFT. SYSTEMATISK ITALESÆTTELSE EFTER OPKVALIFICERING

- Tabu – dialog om alkohol kræver mod
- Manglende procedure – italesættelse er afhængig af fx signaler og medarbejders egne normer (systematik vs. ikke-systematik)
- Manglende rum og / eller tid – vigtigt for relation og prioritering
- Uklarhed ift. prioritering
- Manglende ledelsesopbakning / uklar udmeldinger

ANBEFALINGER IFT. VIDERE UDVIKLING & IMPLEMENTERING AF MODEL FOR TIDLIG OPSPORING I ODENSE KOMMUNE

